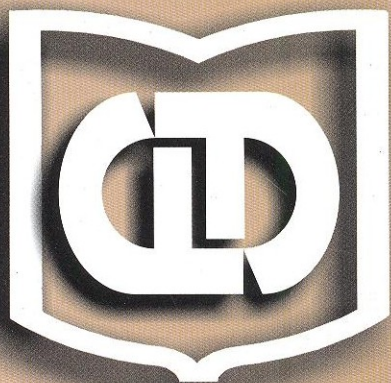

ГОДИШНИК

НА
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЯ
ФАКУЛТЕТ

ТОМ **6**
2008

СЪДЪРЖАНИЕ

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ

“НЕОФИТ РИЛСКИ”

ГОДИШНИК

на

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ

Том 6

КУЛТУРОЛОГИЯ И ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

Елена Муцафан, Цивилна война във България

Ангел В. Ангелов, Художеството и Екзистенциалната философия

от Дес Шинделер

Виктория Поп-Панчева, Геродот, епосът, епиграмът и епиграмът в античността

Албина Гочева, Желание за идентичност и социална интеграция

Даниел Николаев, Изследване на езика

Сара – Френска, Екзистенциална философия

Мария Елена Петрова, Българска поезия

Елена Йончева, Философията на поезията

Борис В. Велков, Екзистенциална философия

Благоевград

2008

Мирна Левакова, Екзистенциална философия

Антоний Митрев, Екзистенциална философия

СЪДЪРЖАНИЕ

1928 г. ЙОРДАН ЙОВКОВ

Цветан Раковски. 1928 година. Прочити на Йовков.	7
Елена Гетова. 1928-а. Вписването на Йовков.	11
Милена Кирова, Наталия Афеян. Огледалото и другият в творчеството на Йовков.	21
Лора Шумкова. Антимовският хан: уравнения на родното.	30
Елка Димитрова. „Вечери в Антимовския хан” и перспективата на края.	38
Роман Хаджикосев. Огледалото на възможните сравнения: Садовяну и Йовков.	48
Стилиян Стоянов. По жицата. Към проблема за връзките в литературата.	71
Антония Велкова-Гайдарджиева. Помрачения и боговидения „Вечери в Антимовския хан” в литературнокритическата рецепция на Иван Мешеков.	75
Михаил Неделчев. Магията на любовното.	91
Владимир Трендафилов. Аспекти на романното повествование у Йовков.	97
Иван Русков. Каруцата на френския сюжет. Приказки за възрастни.	110
Светлана Стойчева. Сецесионни жестове в прозата на Йордан Йовков.	122
Светлана Стоянова. Парите и/или фигурите на с/грещ(е)ната святост: Албена срещу Антица.	130
Елена Азманова. Проекции на песента и хорото.	152
Любка Липчева – Пранджева. Йовков на немски – статистика и четене.	161
Петър Парашкевов. Калмука и Люцкан като образи приемници на Маргалака.	179

КУЛТУРОЛОГИЯ И ЛИТЕРАТУРОЗНАНИЕ

Енчо Мутафав. Цивилизация без Бог.	187
Ангел В. Ангелов. Хуманизъм и Европа във филологията на Лео Шпитцер.	196
Николай Папучиев. Народ, език, история и територия.	238
Албена Вачева. Жените: интимно пространство и социална легитимност.	248
Дияна Николова. Историята на един мотив: Сафо – Фаон и Левкадската скала.	258
Магдалена Петрова. Бодлер и По.	278
Ellie Boyadzhieva. Quantum chaology in Terry Pratchet’s “Thief of time”.	291
Бойка Илиева. Образът на Италия спрямо възрожденските визии за Оксидента.	305

ЕЗИКОЗНАНИЕ

Райна Холанди. Структурни модели при френския език със семантичен център зооним.	312
Milena Levunlieva. Semantics of the mythologeme “water”: a comparison between celtic and bulgarian cultural traditions.	323
Антоанета Михайлова. Залогът в старовисоконемския и старобългарския език.	331

Дора Иванова. Етикетът в системата от морално-етични норми на поведение. 359

СТУДЕНТИ

Петя Славчева, Дора Солакова. Аналитизъм и синтетизъм в съвременния български език според метода на квантитативната типология. 366

Петя Славчева, Дора Солакова. От англосаксонски до английски и от старобългарски до съвременен български език според метода на квантитативната типология. 373

Кристина Йорданова. Женската болест. Меланхоличката и кризата в семейния модел през 20-те години. 379

Атанаска Методиева. „Село Степанчиково и неговите обитатели“ и езикът на драмата. 387

РЕЦЕНЗИИ

Магдалена Костова. Въображаеми черупки. 395

1928 ГОДИНА. ПРОЧИТИ НА ЙОВКОВ

Уважаеми господин Ректор,

Скъпи гости,

За да има хоризонт нашият колегиум, мисля, че ще бъде най-разумно аз като водещ на пленарното заседание да се съсредоточа върху посоченото от нас заглавие. И понеже сме се събрали, за да говорим предимно за Йовков и за “Вечери в Антимовския хан”, аз няма да предпоставям други теми по тази книга. Ще ми се да поотупам праха от самото лице на годината, в която излизат “Вечери в Антимовския хан”.

И така:

1928^а е година с относителен принос за литературния процес – не е, да кажем, като 1907^а или 1910^а или пък като 1919-1922^а. А това са емблематични години.

1928^а е година на вече съзрели жестове, в които като че изтляват авангардистките и драстичните експлозии на формата и смисъла. Думите и нещата не изглеждат толкова драматично напрегнато, между тях вече го няма онзи модернистки и декадентски процес, съществувал трайно до 1914^а и започнал да се приближава към 1925^а. Годината 1928^а е някак успокоена от прокламации на исторически за българската литература програми (като антологията на Ив. Радославов от 1922^а) или ревизии на същите тези исторически сюжети (както статията в 1925^а на Ат. Далчев и Д. Пантелеев за същата тази само че “мъртва поезия”).

В едно съм сигурен – 1928^а е очертаваща се година на прозата. Това вече не е спорно и няма смисъл да го коментирам. По-долу ще обясня откъде идва моята сигурност. Засега ще предпоставя и още една теза.

1928-а е годината на пълната и окончателна победа на масовия вкус и решителното надмощие на масовата литература. Много са причините за това: и институционализирането на литературата, и образователните стратегии (да не забравяме Стоян Омарчевски и идеята за единното средно общо училище); сред причините неизбежно ще посоча също взрива на издателския бизнес (само пътищата на издатели като Ран Босилек и Петър Карапетров са достатъчни като доказателство). Но сред причините за окончателната победа на масовата литература има и още една, важна – медийната среда, оформяща се като политика в политиката. Не зная дали да нарека това “четвъртата власт” или “формиране на литературни вкусове чрез вестници”? И двете са неверни.

Вярно е обаче, че медийното пространство вече не е журналното пространство такова, каквото е съществувало около “Мисъл”, “Демократически преглед” или около “Художник”. В годините към 1910^{та} може да се говори за журнална култура, за формиране на естетически потребности, възпитаване на читател чрез периодични издания за „литература и култура”. Към и във 1928^а медий-

но пространство става вестникът. Делничният, ежедневният вестник е онзи културен монструм, който причаква литературата и я въвлича в лабиринта (лабиринта на политическите идеи, на политическите и литературните разпри и пр.).

Ето съвсем накратко преглед на високите и на масовите издания от тази в 1928^a година. В изложението няма и намек за сравняване или контрастно оглеждане, което да носи ценностен смисъл.

Високата литература	Масовата литература в Библиотека “Древна България” – 18 книги
<p>Тодор Влайков. Очерки и разкази Илия Волен. Черни угари (дебют) Дора Габе. Земен път (Песни) Ат. Далчев. Стихотворения Елин Пелин. “Земя” и “Черни рози” Ламар. Мирни размирни години Св. Минков. Игра на сенките Вл. Полянов. Слънцето угаснало Ем. Попдимитров. Златна жетва Николай Райнов. Вечни поеми Н. Фурнаджиев. Дъга К. Христов. Чеда на Балкана (ч. I – III) Стилиян Чилингиров. Сонети Ст. Л. Костов. Големанов</p>	<p>Пенчо Георгиев. Цар Симеон и Зоя Сава Драгостинов. Маркова женитба Хр. Казанджиев. Дългът Камен Каменов. Исперих Г. Караиванов. Божият съд А. Каралийчев. Цар Иван Шишман Петър Карапетров. За ханския престол Армейски военно-издателски фонд – Заговор, Победна песен, Отстъпникът, Татарски победител Денчо Марчевски. Кракра Никола Михайлов. Балдуиновата кула Стоян Попов. Смъртта на Калояна Людмил Стоянов. Мара – хубава българка Николай Фол. Народ и деспот Асен Цанков. Смъртта на Момчил войвода</p>

Само за констатация – библиотеката “Древна България” представя единно цяла и идейно последователна политика на активизиране на исторически сюжети. Това са малки книжки от по две коли, но в огромни тиражи. Каква е политиката, която ги движи, това вече доц. Стоянов го каза преди повече от 10 години¹. От другата страна са авторите, които трябва да произвеждат представа за високата литература. От дойаена Т. Г. Влайков, през законодателя в селската тема Елин Пелин, епическия свят на “Чеда на Балкана” и втората, приземена книга на Фурнаджиев до странните сюжети на Св. Минков и Вл. Полянов и жестокия реализъм на младия Илия Волен. Всеки от авторите в лявата колона има претенциите да твори нормите в процеса на българската литература след войната.

¹ Стоянов, Ст. Литературата на двора., С., 1998.

Какво е интересното от гледна точка на оценките на тези автори през тази година? През цялата година рецензиите и отзивите върху новоизлезли книги остават сякаш в тона на рязката критика, отрицанието и учудващи в крайността си квалификации.

С едно изречение казано – високи оценки за прозаическите книги и остри, дори убийствени оценки за поезията. Книгата на Дора Габе е видяна като *“рекордьор по глупост”* (Кр. Йорданов, “Обзор”); втората стихосбирка на Атанас Далчев е наречена *“маниакална”*, в която читателят се среща с една *“мъртва поезия с картонена образност”* (Дим. Симидов², “Литературен глас”); а наблюдавайки сборника *“Дъга”* на Никола Фурнаджиев, опитен човек като Ив. Радославов заключава, че *“поезията у нас е в преход”* (“Хиперион”). И дълбоко въздъхва – *“поне да имаше талантиливи епигони”*. Фурнаджиев бодне очите и на Георги Свинтила – за рецензента *“той е умрял доста отдавна поет”*, *“дезертьор”*. Стига се и до обиди от типа: *“Чеда на Балкана”* на Кирил Христов е *“налудничавата поема”* (Зоил, “Мисъл и воля”).

И другата рефлексия на критиката през 1928^a г.: да сравнява, защото само така може да категоризира отделния автор или книга. Разказите на **Илия Волен** продължават традицията на А. Каралийчев; стиховете на **Дора Габе** *“наумяват песните на Каспрович”*; **Ат. Далчев** е *“най-добрият ученик на руските конструктивисти”*; в прозата на **Иван Кирилов** е припознат “Петко Тодоров”; разказите от *“Игра на сенките”* (**Св. Минков**) са *“верни на Густав Майринк”*; **Николай Райнов** натрапчиво напомня Стоян Михайловски; а **Фурнаджиев** си прилича с Яворов по начина на ползване на хиперболата.

Но в 1928^a учудващо се търси все още мястото на Йовков. След 2 тома с военни разкази (1917, 1918), след *“Песента на колелетата”* (1926) и *“Старопланински легенди”* (1927) новата книга *“Вечери в Антимовския хан”* на Йовков води до също такива рефлексии – те опипом налучкват къде би било добре да се каталогизира тази странна двусъставна книга. По обясними причини тази книга не може да стои в контекстите на Елин-Пелиновите разкази. Сам Елин Пелин сякаш изпробва темата за селото вече през по-едри жанрови форми. *“Земя”* е от 1928^a и свидетелства за втори път, че авторът вече се чувства натясно в късия разказ. И някак по инерция – след като липсва сетиво за нещата във *“Вечерите”*, се казват думи като *“традиция”*, *“задушевност”*, *“хуманизъм”*, *“човещина”*. Т. е. думите парадоксално се разминават с нещата. Защото *“Вечери в Антимовския хан”* не може да бъде книга, за която да важат само тези определения.

² Очевидно Д. Симидов припомня заглавието на статията от А. Далчев и Д. Пантелеев *“Мъртва поезия”* [“Развигор”, 1925, № 188], която има за прицел творчеството на Н. Лилив като най-завършения символист в процеса на развитието на следвоенния символизъм.

Най-малкото защото тя е “нелогично” нецялостна – в нея има подчертани два дяла. Първият – за хана – е безспорно циклизиран контекст от 7 разказа, за които не ясна хронология в макросюжета е организиращ принцип, а въртенето на отделните случки около един топос (хана). Вторият дял в книгата е на пръв поглед сглоб от трудни за контекстуализиране 9 разказа. Но (както вече съм имал възможност да го кажа) връзката е идеята за “другия свят”. Не светът на хана и хармоничните отношения между хората, а светът на греха, на болестта (по животни и хора), на проклетите пари, които променят човека.

Какво още може да е тази година и книгата на Йовков – мисля да поговорим днес.

9 май 2008 г.

1928 г. ВПИСВАНЕТО НА ЙОВКОВ

Елена ГЕТОВА

ПУ „Паисий Хилендарски“

Йовковата книга “Вечери в Антимовския хан” се появява през 1928 година, като резултат от поредния успешен замисъл да се обвържат в единен формат разпилените по страниците на печата известни вече разкази. В три последователни години – от 1926 до 1928 година са публикувани три сборника – “Песента на колелетата” (1926), “Старопланински легенди” (1927) и “Вечери в Антимовския хан” (1928). Разказите се отпечатват паралелно, “застигат се”, “догонват се”, без да следват и търсят някаква логика на последователността в цялото¹. Очевидно Йовков мисли текстовете си не като книги, а във формата на кратките публикации, във вестникарския стереотип и рецепция.

ЛИТЕРАТУРАТА КАТО ЖУРНАЛИСТИКА

Йовковите разкази проблематизират необходимостта да бъдат огласени в журналистическата стилистика на разпространение, да бъдат достъпни и популярни. Вестникарското място е предопределило “вестникарски” сюжет, т. е. разказът е станал “масова” литература, “лесносмилаема”. Заради това втората част на “Вечерите” подбира именно “острите” сюжети, тези, предполагащи динамични и интригуващи ситуации. В тях естествено не става нито за момент дума за хума-

¹ През 1920 г. в “Златорог” за първи път се печатат разказите “Последна радост” и “Мечтател”, които с малки промени се появяват в сборника от 1926 г. От 1921 е “Съд” в “Демократически преглед”, а 1922 г. е свързана с първата поява на разкази, които с малки редакции влизат в сб. “Вечери в Антимовския хан”. Това са известните от страниците на “Златорог” “Дрямката на Калмука” и “Частният учител”. През 1923 г. Йовков е твърде “пестелив” в публикуването – само “Дядо Давид” в “Злагорог”, който без промени става част от света на “Последна радост”. 1924 г. отбелязва появата на “Грехът на Иван Белин” (по-късно с малки промени във “Вечери...”), както и на “Песента на колелетата” (с малки промени в “Последна радост”). През 1925 г. – два разказа от “Старопланински легенди” – “Шибил” (“Българска мисъл”) и “Кошута” (“Златорог”) и разказа “Чудният” (“Златорог”), включен в сборника “Разкази” от 1929 г. А 1926 г. е времето на последователното публикуване на пет от разказите в “Старопланински легенди” (“В огледалото на водата” [“Божура”] – “Българска мисъл”; “Преображенията на дядо Руся” [“Юнашки глави”] – “Българска мисъл”; “Индже” – “Демократически преглед”; и “Най-вярната стража” и “Постолови воденици” в “Златорог”), както и на появата на сборника “Последна радост”. 1927 г. е година на “Старопланински легенди” и на разказите в сп. “Зора”, включени по-късно във “Вечерите” – “Сенебирските братя”, “Два врага”, “Албена”, “Друг свят”, “По жицата”, “Имане”. И 1928 – времето на “Вечери в Антимовския хан”, “Земляци”, “Разкази” [в 3 т.] (Т. 1) и предварителните публикации на разкази, конструирани света на “Вечерите” – в “Бълг. мисъл” – “Чужденец” [“Една торба барут”]; в сп. “Зора” – “Другоселец”, “Измама”, “Баща и син”, “Врагове”, “Среща”, “Шепа пепел”; в “Златорог” е недовършената драма “Албена”.

низъм – и това е реално следствие от посланията на вестника и медийния “друг” свят, а не на нагласите на литературата.

Анна Каменова отбелязва това, когато коментира “отказа” на Йовков от по-мощабни епически форми:

“Вечери в Антимовския хан” би могъл да бъде повест или роман, ала си остава само “вечери”. Дали, че Йовков не желае или не чувства склонност да продължи разказа в непрекъснатата редица, в която да наниже едно на друго преживяванията на тия две поколения и на техните близки? Дали, че условията на книжния пазар у нас го заставят да избере тази форма на творчество? [...]

Едно, обаче, трябва да отбележа сега, че краткият “вестникарски” разказ не е присъщ Йовкову. Той пише спокойно, разказва бавно, у него интригата не идва никога неочаквано, както това изисква техниката на вестникарски разказ и на подлистника. [...] Безспорно, “вестникарският” разказ и подлистникът могат да имат голяма художествена стойност. [Каменова 1928: 1237].

Така съществен за рецепцията се оказва ракурсът на двойствено поведение и осмисляне на разказите – във вестникарския формат и като сборник, като сцепление в “спокойното” писане, и като динамичен “вестникарски” разказ.

Подлистникът (т. е. литературата в медиен контекст) поставя разказа в зависимост. Той вече не е свободна инвенция, а вид “периодичност”. Това гарантира, че поредица от разкази (като тези, появяващи се паралелно в една и съща или не литературна поредица или година) могат (подлежат вторично) да се обработят и сглобят в цикъл. Освен това, вестникът (а често това е политически ежедневник, напр. “Демократически преглед”, “Военни известия”, тъй като Йовков не публикува само в литературна периодика като “Зора” и “Златорог”) изисква по-малко литературност и по-голяма “занимателност”, остра сюжетност (публицистичност). От тук – по-отчетливо заявена цел, идея, по-контрастна интрига (това се отнася за онези разкази, които съставят втората част на “Вечерите”).

Така, пишейки паралелно разкази от различни цикли, а и от двете части на “Вечерите”, разказвачът се движи безпроблемно между “злия, престъпен” (“друг”) свят на острата интрига и този на идиличното и идеалния ред; между следите на изгубеното минало и кризите на сегашното. Веднъж засвидетелствали публичното си (а и публицистично) присъствие, разказите добиват друга среда и мисия, предоставят им се различни (алтернативни) възможности за обединяване.

КРИКАТА КАТО ЖУРНАЛИСТИКА

Има нещо твърде емблематично в жеста на съ-поставяне, паралелно осмисляне между появилата се в 1928 г. Йовкова книга и първите ѝ рецензии². Този

² Кр. Митева споменава, че в годината на издаването си книгата “Вечери в Антимовския хан” е получила само 3 рецензии, оригиналите на две от които се съхраняват в Дом-паметник “Йор-

жест е показателен за контекстуално обвързване, заявени зависимости (подчиненост или диктат) между литературната и металитературните представи за национална книжовна продукция. “За малката нация – отбелязва Кундера – литературата е по-малко въпрос на литературна история и повече въпрос на народа...” [Кундера 2008: 3, 4]. Малката нация назовава собствената си уникалност чрез литературата, но в същото време я поставя (контекстуално) в едно “световно” обкръжение, вписва я в общата процесуалност на “големите” културни, а и не само културни, събития.

Твърде частният случай с първите рецензии на Йовковите “вечери”, появили се веднага след отпечатването на книгата³, свидетелства за някои същностни концептуални съпоставки с тезите за “световната литература” и проявенията на литературния провинциализъм. Предоставя и възможност за обобщения върху функционализирането на отношения, проследяващи това “как се четем едни други”: преди-сега, минало (обременено от памет и традиция) – настояще (вестникарски и други публични представи за съвременност), автор-текст-национална литературна програма.

Съществува особена смислова обвързаност на първите публикации-рецензии за Йовковата книга “Вечери в Антимовския хан” и текстовете, паралелно “настанили се” и усвоили визуално най-близкото до тях вестникарско пространство. Показателни в това отношение са и журналистическите рубрики, когато ги има маркирани, в които са поместени самите отзиви.

Трябва да се отбележи, че всяка рецензия носи следите както на авторския почерк на своя създател, така и спецификата на съответното издание, по страниците на което се появява. Това предопределя различията в акцентите и вписването на факта “Вечери в Антимовския хан” в един сложен и многолик публичен хоризонт, в който определящи са щрихите на историческата, културна и литературна актуалност на 1928-ма⁴.

дан Йовков”, Добрич. Според Био-библиографския указател за Йовков от П. Дюгмеджиева и Св. Георгиева рецензиите са четири. С оригиналите им разполага НБ “Ив. Вазов”, Пловдив. Именно те са използвани в настоящото изследване.

Вж.: [http://www.slovesa.net/index.php?d=108; Дюгмеджиева, П. Св. Георгиева 1980].

³ Трябва да се спомене, че и следващите литературни години не са особено щедри на рецензии и като че ли твърде малко са публикациите в пресата за “Вечери в Антимовския хан”. През 1929 година няма, може би поради появата на следващия Йовков сборник “Разкази”. През 1930 г. – само една публикация от Н. Атанасов в “Народ”. В 1932 г. са две изследвания от Г. Цанев в “Училищен преглед” и в “Писатели и творчество”. От 1933 г. е текстът на Вл. Василев в “Златорог”.

⁴ С “Вечерите” Йовков се приближава към, но и се дистанцира от идеологията на “Родно изкуство”. От друга страна “излиза” от модела на Елин-Пелиновия свят, усвоил средствата и прагматиката на неговите разкази (селото вече е “друг” свят, свят на страсти, измами, врагове – свят, извън легендарното, т. е. не в абстрактното идилично минало, а в жестокото настояще).

Като че ли в най-ясен литературно и “необременен” идеологически контекст се разполага рецензията на Ив. Мешеков в списание “Златорог”. Както бе споменато, голяма част от разказите, включени в книгата, вече са познати на читателите на “Златорог” и на други издания. Самият специфичен раздел на списанието – “Преглед”, представя актуални събития от света на театъра, литературата, въобще културния живот. Именно в тази рубрика е поместена най-обемната и обстоятелствена рецензия за Йовковата книга. Заглавието на Иван-Мешековата визия за книгата е съвсем неутрално – в минирубриката Литература – “Вечери в Антимовския хан”. Разкази от Йордан Йовков.” [Мешеков 1928:390-400]. На десет страници авторът задава параметрите на една бъдеща изследователска перспектива, която да осмисли основните му концепции за Йовковия свят⁵. Статията е последвана от отзив на Сирак Скитник в раздела Театър и Изкуство – “30-годишният юбилей на Московския художествен театър”, в който се споменава:

Българската публика познава магиката на Московския художествен театър. ... А откровение беше той не само за нас, а за целия европейски театър през четвърт век. [Сирак Скитник 1928: 400-401].

Публикацията на Цветан Минков във в. “Литературни новини” също носи заглавието на Йовковата книга [Минков 1928:38]. Тази рецензия се възприема почти непосредствено и някак “спонтанно”, попаднала в контекста на съседното, маркирано с особен формат заглавие – “Мистиката в Испания”, където в началото четем:

Говоря за мистиката в живота и в литературата. Без нея ние не бихме могли да разберем истинския дух и култура. [Литературни новини 1928: 38].

Съвсем друг е журналистическият контекст на следващата рецензия. Тя е от Димитър Шишманов и се появява във вестника за “политика, стопанство и културен живот” – “Слово” [Шишманов 1928:1757]. Излиза на първа страница в рубриката Изкуство и Публика под заглавие, дублиращо това на книгата. Впечатляващите заглавия на публикациите в непосредствена близост до малката колонка с рецензията на Димитър Шишманов не могат да бъдат подминати –

“По широкия свят. Мери Пикфорд се отказва от филма. Актрисата ще отпътува за Европа”; “Бившият китайски император, картина от живота му в Тиенцин”; “Най-интересната художествена сбирка се продава в Ню-Йорк”; “Ревизия

В тях няма хуманизъм, хората не са братя, или ако са, са като прословутите с жестокостта си Сенебирски братя.

⁵ Иван-Мешековата монография “Йордан Йовков. Романтик-реалист” е издадена през 1947 г., но е писана 10 г. преди това. Тя, според Вл. Янев, “полага началото на научния етап в “Йовковознанието”. Вж.: [Янев 2002: 32-46].

на плана Доулс”, “Италия и балканските държави”, “Америка и въпросите за малцинствата” [Слово 1928: 1757].

Така този на пръв поглед “случаен” журналистически избор вписва родната литература в концептуалния хоризонт на “широкия свят”.

Претенцията на изданието да предопредели рецепцията и зададе контекстуалната рамка на Йовковата книга най-убедително е заявена в публикацията на Анна Каменова. Тя води рубрика “През световния прозорец”, с която присъства във в. “Свободна реч” още от 1924 г. Повече от пет години това лично журналистическо пространство на А. Каменова заявява стремежа на авторката за приобщаване на българската култура към хоризонтите на европейската, на родното слово към световните литературни образци. “През световния прозорец” поглежда рецензентката на Йовков, за да го види като последица от едно динамично литературно движение както в България, така и в Европа. Това е единственият текст, който има специфично назоваване и подхожда есеистично към книгата на Йовков. Статията е наречена “Лодосът” по името на южния беломорски вятър, за който пише Йовков, и който и “тая година завее и разлистни пред нас една нова пролет, една нова книга – “Вечери в Антимовския хан” [Каменова 1928: 1237]. Обкръжението на “лодоса” по страниците на в. “Свободна реч” е знаменателно – “Японският филмов цар в Берлин”, “Балът на бижутерите в Лондон”, “Легендата за богатствата на Рудолф Валентино”, “Жената с най-големия диамант в света”, “400 нови библиотеки в Япония”.

* * *

Независимо обаче от широтата на журналистическите паралели, “малката нация втъпява на нейния писател убеждението, че той принадлежи само на това място.” [Кундера 2008: 3-4]. При Йовков става именно такова вписване в едно напоено с носталгии “конкретно място”, но по начин, който да конструира цял един малък затворен, митичен свят на миналото. На Йовков просто е отказана възможността да бъде провидян и прочетен в “широкия контекст на световната литература”. Локалният контекст на първите рецензии не би могъл, а и може би не дръзва да го направи. Забележителното е, че и четиримата рецензенти, отличаващи се с богат и последователен интерес към европейската и световната култура (най-вече Д. Шишманов и А. Каменова), остават в ясно заявения местен (национално-регионален) дискурс. В този смисъл единствено изключение прави една бегла съпоставка между Йовков и Чехов в текста на А. Каменова, но трябва да се подчертае, че паралелът е по сходство в жанра на разказа и не търси тематични или други аналогии.

Краткият разказ може да съдържа дори повече ценности от обширен роман, и един високо надарен писател, например Чехов, без да е написал роман, може да дължи славата си до